

РЕЦЕНЗИЯ

От: проф. д-р Ингрид Симеонова Шикова – Софийски университет „Св. Климент Охридски”, Политически науки 3.3 – Европейистика – Политики на Европейския съюз

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.3 Политически науки, научна специалност „Международни отношения” в УНСС

Основание за представяне на рецензията: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 3995/18.12.2025 г. на Зам-ректора по НИД на УНСС.

Автор на дисертационния труд: Йордан Руменов Стоичков

Тема на дисертационния труд: „Латинска Америка в системата на международните отношения“

Рецензията е разработена в съответствие с Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в УНСС и със стандарта за формата и съдържанието на рецензиите и становищата при провеждане на публична защита на дисертационни трудове за придобиване на образователна и научна степен доктор в УНСС.

1. Информация за дисертанта

Йордан Стоичков е магистър по Политология с диплома от Университета на Буенос Айрес, Република Аржентина. Дипломата му е призната от Министерството на образованието и науката на Република България. Средното си образование завършва

в 164 Гимназия с интензивно преподаване на испански език „Мигел де Сервантес”, София. От 2002 до 2024 г. участва в редица специализации и форуми, както и в научно-изследователски проекти в областта на международните отношения. Владее испански и английски. Йордан Стоичков има значителен професионален опит както като експерт в Министерството на външните работи и в Дипломатическия институт, така и като лектор и хоноруван преподавател по дисциплини, посветени на дипломатията.

Обучава се по докторска програма към катедра „Международни отношения“/факултет „Международна икономика и политика“ на УНСС по научна специалност „Международни отношения”. Обучението е осъществено във форма на самостоятелна подготовка – Йордан Стоичков е зачислен като докторант на самостоятелна подготовка със заповед №3519 от 2.12.2024г. на Ректора на УНСС. След обсъждане на дисертационния труд на заседание на катедра „Международни отношения“ при УНСС (Протокол № 4 /28.11.2025 г.) и решение на Факултетния съвет на факултет „Международна икономика и политика“ (Протокол № 4/17.12.2025 г.) докторантът е насочен към външна защита и отчислен със заповед №3 от 6.1.2026г.на Ректора на УНСС. В съответствие с представената справка, Йордан Стоичков изпълнява минималните национални изисквания за придобиване на образователна и научна степен „доктор“.

2.Обща характеристика на представения дисертационен труд

- **Обем**

Дисертационният труд на Йордан Стоичков е в общ обем от 268 страници, от които 260 страници текст и 8 страници библиография. Използваните източници са: 230 на чужд език – основно на английски и испански, 55 източника- на български език, 22 официални документа на международни организации и 40 Интернет страници.

- **Структура**

Дисертацията е структурирана в увод, пет глави, изводи и заключения. Структурата на труда е логически последователна.

В увода е аргументирана мотивацията на докторанта за избора на темата на дисертацията и неговия дългосрочен интерес към Латинска Америка и към

икономическата дипломация, което напълно отговаря на неговия професионален опит. Посочена е актуалността и важността на избраната тема в съвременните международни отношения. Като основен аргумент за актуалността на проблема е сложната съвременна геополитическа обстановка в света и факта, че Латинска Америка е поле на интензивно геополитическо съперничество. Формулирани са обект и предмет на изследването, цели, задачи, работни хипотези, ограничения, посочена е теоретичната рамка и използваната методология.

Първа глава е с краткото, но ясно заглавие „**Теоретична рамка**“. Както е видно от заглавието, тя е посветена на теориите, концепциите и методологията, върху които се основава изследването. Изяснен е системният подход и неговото прилагане към анализа на мястото на Латинска Америка в международните отношения, въведени са понятията „център и периферия“ чрез теорията на комплексната зависимост, както и редица допълнителни концепции, свързани с икономическата дипломация, с публичната дипломация и не на последно място със сигурността. Теоретичната рамка осигурява стабилна концептуална основа за последващия анализ и позволява систематично тълкуване на емпиричния материал, като подпомага последователното проследяване на основните изследователски хипотези.

Втората глава „Геополитически контекст“ е посветена на историческото развитие на Латинска Америка и формирането на нейната позиция в международната система, с акцент върху дългосрочните структурни фактори и модели на зависимост. Проследени са ключови етапи, които предопределят съвременната икономическа и политическа динамика на региона. Главата създава необходимия контекст за разбиране на съвременните геоикономически и геополитически процеси, анализирани в следващите части на дисертацията.

Третата глава „Външна политика на традиционните глобални играчи спрямо Латинска Америка“ анализира механизмите на политическо, икономическо и институционално влияние на САЩ и Европейския съюз в Латинска Америка, като разглежда еволюцията на техните стратегии и инструменти на въздействие. Отчетени са както устойчивите модели на взаимодействие, така и проявите на трансформация.

Достойнствата на тази глава са свързани с предоставянето на важна сравнителна перспектива и служи като аналитична база за оценка на промените, настъпващи с навлизането на нови глобални актьори в региона.

В **четвъртата глава** „Стратегии във външните политики на Китай и Русия спрямо Латинска Америка“ е разгледано засиленото присъствие на Китай и Русия в Латинска Америка, като са анализирани техните стратегически цели, геоикономически инструменти и политически подходи. Особено внимание е отделено на инвестиционните, търговските и енергийни измерения на това присъствие. Това е най-силната и най-оригинална част на дисертацията, в която ясно се проявява самостоятелната авторска позиция и убедително се аргументира основната изследователска хипотеза относно възпроизвеждането на зависимостта в нови форми.

В **петата глава** „Регресия в стратегическото присъствие на САЩ и на ЕС в Латинска Америка“ са анализирани най-новите предизвикателства в региона и промените в стратегическото присъствие на традиционните партньори ЕС и САЩ.

Дисертационният труд завършва с **обобщаващо заключение** на анализите и постигнатите резултати. То дава ясна представа какво е постигнато в изследването. Основният извод – че промените във външното влияние не водят автоматично до структурна еманципация, а по-скоро до възпроизвеждане на зависимостта в нови форми – е ясно формулиран и логически следва от анализа.

Важност и актуалност на проблема

Ръководен от подчертания се интерес към Латинска Америка, авторът на дисертационния труд в началото на неговото разработване едва ли е предполагал колко актуална ще бъде темата в годината на завършването му. Изследването на мястото на Латинска Америка в един все по-непредвидим и брутален свят и стряскащото темпо на промените в световния ред, който все по-често е наричан „световен безпорядък“ е сложна задача. Латинска Америка е регион, характеризиращ се с разнообразни икономически и политически пейзажи, липса на единство в ролята му на участник в международните дела, организирана престъпност, големи неравенства, но и регион с природни ресурси, географски предимства, културно разнообразие. Пред много латиноамерикански държави стои необходимостта да

направят труден избор в т.нар. „триъгълна динамика“ – САЩ, Китай, Русия, бих добавила и Европейския съюз. Това е пространство, заето от голямо разнообразие от участници, което е истинско предизвикателство за изследователите. Мисля, че няма никакво съмнение, че докторантът е избрал една актуална, важна и едновременно с това трудна за изследване тема. Изборът ѝ показва научна смелост и подчертан интерес към регион с нарастващо значение за глобалната политика и икономика. Актуалността на темата е безспорна и се определя от нарастващото значение на региона като арена на геополитическо и геоикономическо съперничество.

Формулиране на целта, задачите, обекта, предмета и основната теза на дисертационния труд

В увода се съдържат елементите, необходими за изясняване на целта, задачите, обекта, предмета и основната цел на дисертационния труд, както и работните хипотези. Целта на дисертационния труд е ясно формулирана и е логически обвързана с поставените задачи. Основна цел на дисертацията е да анализира формите, механизмите и последиците от икономическото и политическото влияние на Китай и Русия в Латинска Америка и да ги постави в контекста на глобалното съперничество с „традиционните партньори“ – САЩ и ЕС и новите тенденции в международната система на международните отношения.

Обектът и предметът на изследването са коректно дефинирани, а основната теза, че регионът възпроизвежда зависимостта си в нови структурни форми, е последователно защитавана в цялото изложение.

Използвана научна литература

Докторантът демонстрира много добра осведоменост по изследваната проблематика. Използваната литература е богата, актуална и балансирано съчетава класически теоретични трудове със съвременни аналитични изследвания и официални документи. Посочените източници представляват една изчерпателна библиография по темата Латинска Америка в международните отношения. Тази изчерпателна библиография може да бъде определена като самостоятелен принос към темата.

Отличното владение на испански език от докторанта допринася за богатството на източниците и за тяхното активно използване за осъществяване на анализа и за доказване на тезата на дисертацията.

3. Оценка на дисертацията и получените научни и научно-приложни резултати

Представеният за рецензиране дисертационен труд отговаря на законовите изисквания – той е свидетелство, че авторът притежава познания по темата на дисертацията, познава теорията и литературата в изследваната област и демонстрира способност за осъществяване на научни и приложни изследвания. Широкият тематичен обхват на изследването поставя високи изисквания към аналитичната дълбочина. Докторантът се е справил успешно с тези изисквания и дисертационният му труд представлява **сериозно и амбициозно изследване**, насочено към **комплексен анализ** на ролята на Латинска Америка в съвременната система на международните отношения.

Дисертационният труд съдържа **ясно изразени резултати**, които допринасят за по-доброто разбиране на мястото на Латинска Америка в условията на трансформиращ се международен ред. Положително впечатление прави стремежът на докторанта да обвърже икономическите, политическите и геополитическите измерения на изследваните процеси.

Използваната методология е адекватна и добре съобразена с поставените цели. Формулираните задачи са изпълнени в значителна степен, а направените изводи са логически обосновани и подкрепени с подходящ емпиричен материал.

Най-силната част на дисертационния труд е главата, посветена на навлизането на новите глобални актьори и геоикономическите инструменти на влияние на Китай и Русия в Латинска Америка. В нея се постига най-добър баланс между теоретична рамка, емпиричен материал и авторска интерпретация. В тази глава докторантът прави собствени сравнения, формулира ясни интерпретации, има обоснована авторова позиция, използвана е теоретичната рамка, обоснована в първа глава. Всъщност в тази глава се доказва основната хипотеза, че новите външни актьори водят до възпроизвеждане на зависимостта. Тази хипотеза е доказана убедително чрез анализа

на китайските инвестиционни модели и чрез руската енергийна и публична дипломация. Бих нарекла тази глава «гръбнака на дисертацията».

Анализът на казусите MERCOSUR и BRICS, придава емпирична плътност на дисертационния труд. Чрез удачно подобрите казуси авторът успява да илюстрира практическите измерения на анализираниите зависимости и да подкрепи основната изследователска теза.

Като цяло, дисертацията допринася значително за разширяване на знанията относно проблемите, свързани с Латинска Америка и нейното място в международните отношения.

Дисертационният труд показва научна зрялост и умение за самостоятелно изследване на сложни международни политически и икономически процеси. В него успешно се съчетават теоретични подходи и емпиричен анализ. Докторантът е отлично ориентиран в литературата по темата, работи уверено в утвърдената теоретична рамка, при анализите и изводите проявява академичен реализъм.

Дисертационният труд е написан на коректен и ясен академичен език, като на места е възможно по-нататъшно синтезиране на изложението, без това да засяга неговата аргументативна стойност. Терминологичният апарат е точен и последователен. Термините се използват правилно, което показва добрата теоретична култура на докторанта.

По-големият обем на дисертационния труд разглеждам като резултат от стремежа към изчерпателно проследяване на сложни исторически и структурни зависимости, макар че на отделни места би могло да се постигне по-голяма съгъстеност на изложението.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Посочените от дисертанта приноси са коректно формулирани, отразяват реалните резултати от изследването и могат да бъдат оценени положително. Те са съсредоточени основно върху аналитичното осмисляне на съвременните процеси в Латинска Америка и тяхното място в системата на международните отношения. Дисертационният труд представлява цялостно и задълбочено изследване на Латинска Америка в съвременните международни отношения. Изследването представлява

принос към българската академична литература по международни отношения по отношение на анализа на Латинска Америка в контекста на глобалните трансформации.

Сред основните научни и научно-приложни приноси следва да бъдат открити: задълбочен анализ на мястото на Латинска Америка в условията на съвременния сложен международен ред, аргументирано доказване на тезата за възпроизвеждане на зависимостта на региона в нов неоколониален формат, аналитично свързване на геоикономическите инструменти с геополитическото влияние на Китай и Русия, критична оценка на ролята и ограниченията на политиките на САЩ и Европейския съюз в региона, аргументирано разглеждане на икономическата дипломация и на публичната дипломация като инструменти за политическо влияние, формулиране на възможни сценарии за бъдещото развитие на отношенията между Латинска Америка и глобалните играчи на световната сцена.

Сред формулираните научни приноси следва да се открие анализът на навлизането на новите глобални актьори – Китай и Русия – в Латинска Америка, който надгражда съществуващите интерпретации и предлага самостоятелна авторска перспектива върху процесите на зависимост в съвременната международна система

В своята цялост дисертацията надхвърля минималните изисквания за образователната и научна степен „доктор“ и демонстрира потенциал за по-нататъшно развитие в самостоятелни научни публикации.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Докторантът е посочил в автореферата четири публикации, които са пряко свързани с темата на дисертацията. Статията "Развитие на двустранните отношения между България и страните от Латинска Америка – характеристики и парадигми" е публикувана в списание „Международни отношения“, брой 2/2025. Тя разглежда динамиката и ключовите аспекти на отношенията между България и латиноамериканските държави.

Статията „Отношенията между САЩ и латиноамериканските държави през XX и началото на XXI век“ е публикувана в списание „Геополитика“, бр. 3/2025 и съдържа

анализ на американската хегемония в региона както и на съвременните предизвикателства, пред които е изправена Латинска Америка.

Статията “The Role of Latin America in the European Energy Diversification – A current analysis” (2025 г.), в сборник „Energy and Climate Diplomacy“, „Foreign Affairs Research Papers“ брой 20 на Дипломатическия институт, подчертава нарастващото значение на Латинска Америка като партньор за Европа в осигуряването на разнообразни енергийни доставки и на важни суровини в подкрепа на целите на ЕС за намалена зависимост от Русия.

Четвъртата публикация „Латинска Америка и България – еволюция на международните отношения“ (2008 г.), в сборник „Демокрацията през XXI век: От лозунг към революция“ издателство на НБУ , въпреки че е от по-стар период представлява доказателство за дълготрайния интерес на Йордан Стоичков към тематиката за Латинска Америка.

Оценявам положително публикациите, които доказват не само неговия стремеж да анализира различни аспекти на темата Латинска Америка, но и запълват празнотите по тази тема в българската академична литература.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът отразява коректно съдържанието на дисертацията и дава представа за дисертационния труд, неговите цели, задачи и резултати.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Към всеки дисертационен труд е възможно да бъдат отправени критични бележки. Предварително правя уговорката, че те са добронамерени и целят да предизвикат размисъл по повдигнатите въпроси. Право на автора е да ги приеме или да не се съгласи с тях.

В отделни части изложението би могло да бъде допълнително синтезирано, така че авторските интерпретации да се открият още по-ясно спрямо представения фактологичен материал. Теоретичната глава е коректна и академично издържана, но би спечелила от по-кратък, по-фокусиран вариант. Историко-контекстуалната част изпълнява ориентираща функция и създава необходимата рамка за последващия

анализ, като в бъдещи разработки би могла да бъде допълнително синтезирана. Заключение то също е добре да бъде „почистено“ от текстове, които го разводняват – така ще бъде по-целенасочено и още по-ясно ще бъдат открити изводите и препоръките на автора.

Бих препоръчала също избягването на описателни фрази особено за предстоящи събития, които поради естеството на дисертационния труд, вече реално са се случили – например, на 109-та страница има изречение „Предстоящата среща на върха ЕС–CELAC, която ще се проведе през ноември 2025 г. в Брюксел..“

Някои от заключителните изводи биха могли да бъдат допълнително обвързани с формулираните в началото хипотези, с цел още по-ясна логическа завършеност на изследването. Те фактически са потвърдени чрез анализа, (основната хипотеза за възпроизвеждане на зависимостта е убедително доказана), но не са формално маркирани като „потвърдена / частично потвърдена / отхвърлена“.

Силно препоръчвам публикуването на изследването. За тази цел, обаче, то текстът може да се съкрати без загуба на смисъл, той ще стане по-силен и по-компактен за възприемане. Има редица повторения, които самият автор отбелязва с „както вече беше посочено“, „както вече беше уточнено“, „както по-горе беше посочено“, „вече беше подчертано няколко пъти“, „както беше подчертано неколкократно“ и много лесно би могъл да отстрани в една бъдеща публикация.

С тези бележки и препоръки бих искала да подпомогна бъдещите научни търсения и практически начинания на докторанта.

Въпроси:

Докторантът би ли променил нещо в дисертационния труд след като подписването на споразумението ЕС –MERCOSUR стана факт на 17 януари 2026г.?

Кой от разгледаните външни актьори ще оказва най-дългосрочно влияние върху развитието на Латинска Америка?

8.Заключение

Като се вземат предвид научните приноси, аналитичната дълбочина и степента на самостоятелност, представеният дисертационен труд може да бъде определен като

изследване с висока академична стойност, напълно отговарящо на критериите за присъждане на образователната и научна степен „доктор“. Дисертационният труд показва образователната и научната осведоменост на докторанта в изследваната област

Въз основа на положителната оценка, посочените достойнства и конкретните приноси на дисертационния труд „**Латинска Америка в системата на международните отношения**“ подкрепям категорично присъждането на образователна и научна степен “доктор” на **Йордан Руменов Стоичков**.

23 януари 2026г.

София

проф.Ингрид Шикова

ACADEMIC REVIEW

By: **Prof. Dr. Ingrid Simeonova Shikova** – Sofia University “St. Kliment Ohridski”, Political Science 3.3 – European Studies – European Union Policies

Subject: dissertation for awarding the educational and scientific degree “Doctor” (Doctoral degree –PhD) in the professional field 3.3 Political Science, academic field “International Relations” at the UNWE

Basis for submitting the review: participation in the scientific jury for the defense of the dissertation work according to Order No. 3995/18.12.2025 of the Vice-Rector for Research and Development of the UNWE.

Author of the dissertation: Yordan Rumenov Stoichkov

Topic of the dissertation: "Latin America in the system of international relations"

The review was developed in accordance with the Regulations on the conditions and procedure for acquiring scientific degrees and occupying academic positions at the UNWE and with the standard for the form and content of reviews and opinions when conducting a public defense of dissertations for acquiring the educational and scientific degree of doctor at the UNWE.

1. Information about the PhD candidate

Yordan Stoichkov holds a Master's degree in Political Science from the University of Buenos Aires, Republic of Argentina. His diploma is recognized by the Ministry of Education and Science of the Republic of Bulgaria. He completed his secondary education at 164 High School with Intensive Spanish Language Teaching "Miguel de Cervantes", Sofia. From 2002 to 2024, he participated in a number of specializations and forums, as well as in scientific research projects in the field of international relations. He is fluent in Spanish and English. Yordan Stoichkov has significant professional experience both as an expert in the Ministry of

Foreign Affairs and the Diplomatic Institute, as well as a lecturer and part-time lecturer in disciplines dedicated to diplomacy.

He is enrolled in a doctoral program at the Department of International Relations/Faculty of International Economics and Politics of the University of National and World Economy in the scientific specialty "International Relations". The training was carried out in the form of independent doctoral study - Yordan Stoichkov was enrolled as a doctoral student in independent doctoral training by order No. 3519 of 2.12.2024 of the Rector of UNWE. After discussing the dissertation at a meeting of the Department of "International Relations" at the UNWE (Protocol No. 4 /28.11.2025) and a decision of the Faculty Council of the Faculty of "International Economics and Politics" (Protocol No. 4/17.12.2025) the doctoral candidate was directed to external defense and enrolled by order No. 3 of 6.1.2026 of the Rector of the UNWE. In accordance with the submitted certificate, Yordan Stoichkov meets the minimum national requirements for acquiring an educational and scientific degree "doctor".

2. General characteristics of the presented dissertation work

• Volume

The dissertation work of Yordan Stoichkov has a total volume of 268 pages, of which 260 pages of text and 8 pages of bibliography. The sources used are: 230 in a foreign language - mainly in English and Spanish, 55 sources - in Bulgarian, 22 official documents of international organizations and 40 Internet pages.

• Structure

The dissertation is structured in an introduction, five chapters, conclusions and final remarks. The structure is logical, coherent, and analytically consistent.

The introduction argues the motivation of the doctoral student for choosing the topic of the dissertation and his long-term interest in Latin America and economic diplomacy, which fully corresponds to his professional experience. The relevance and importance of the chosen topic in contemporary international relations are indicated. The main argument for the relevance of the problem is the complex contemporary geopolitical situation in the world and the fact that Latin America is a field of intense geopolitical rivalry. The object and subject of the study, goals, objectives, working hypotheses, limitations are formulated, the theoretical framework and the methodology used are indicated.

The first chapter has the short but clear title “**Theoretical Framework**”. As is evident from the title, it is dedicated to the theoretical approaches, concepts and methodology on which the study is based. The systematic approach and its application to the analysis of the place of Latin America in international relations are clarified, the concepts of “center and periphery” are introduced through the theory of complex dependence, as well as a number of additional concepts related to economic diplomacy, public diplomacy and, last but not least, security. The theoretical framework provides a stable conceptual basis for the subsequent analysis and allows for a systematic interpretation of the empirical material, supporting the consistent tracking of the main research hypotheses.

The second chapter, “Geopolitical Context,” is devoted to the historical development of Latin America and the formation of its position in the international system, with an emphasis on long-term structural factors and patterns of dependence. Key stages that predetermine the contemporary economic and political dynamics of the region are traced. The chapter creates the necessary context for understanding contemporary geoeconomic and geopolitical processes analyzed in the following parts of the dissertation.

The third chapter, “Foreign Policy of Traditional Global Players towards Latin America,” analyzes the mechanisms of political, economic, and institutional influence of the United States and the European Union in Latin America, examining the evolution of their strategies and instruments of influence. Both enduring patterns of interaction and manifestations of transformation are taken into account.

The merits of this chapter are related to providing an important comparative perspective and serving as an analytical basis for assessing the changes occurring with the entry of new global actors into the region.

The fourth chapter, “Strategies in the Foreign Policies of China and Russia towards Latin America”, examines the increased presence of China and Russia in Latin America, analyzing their strategic goals, geoeconomic instruments and political approaches. Particular attention is paid to the investment, trade and energy dimensions of this presence. This is the strongest and most original part of the dissertation, in which the author’s independent position is clearly manifested and the main research hypothesis regarding the reproduction of dependence in new forms is convincingly argued.

The fifth chapter, “Decline in the Strategic Presence of the USA and the EU in Latin America”, analyzes the latest challenges in the region and the changes in the strategic presence of the traditional partners, the EU and the USA.

The dissertation work ends with a **summary conclusion** of the analyses and the achieved results. It provides a clear presentation of what has been achieved in the research.

The main conclusion – that changes in external influence do not automatically lead to structural emancipation, but rather to the reproduction of dependence in new forms – is clearly formulated and logically follows from the analysis.

Importance and relevance of the problem

Guided by the emphasized interest in Latin America, the author of the dissertation at the beginning of its development could hardly have imagined how relevant the topic would be in the year of its completion. The study of the place of Latin America in an increasingly unpredictable and turbulent world and the startling pace of changes in the world order, which is increasingly often called "world disorder", is a complex task. Latin America is a region characterized by diverse economic and political landscapes, lack of unity in its role as a participant in international affairs, organized crime, great inequalities, but also a region with natural resources, geographical advantages, cultural diversity. Many Latin American countries are faced with the need to make a difficult choice in the so-called "triangular dynamics" - the USA, China, Russia, I would add the European Union. This is a space occupied by a wide variety of participants, which is a real challenge for researchers. There is no doubt that the doctoral candidate has selected a highly relevant, important, and analytically demanding research topic. Its choice shows scientific courage and a pronounced interest in a region of growing importance for global politics and economics. The relevance of the topic is indisputable and is determined by the growing importance of the region as an arena of geopolitical and geoeconomic rivalry.

Formulation of the goal, tasks, object, subject and main thesis of the dissertation work

The introduction contains the elements necessary to clarify the goal, tasks, object, subject and main goal of the dissertation work, as well as the working hypotheses. The goal of the dissertation work is clearly formulated and is logically linked to the tasks set. The main goal

of the dissertation is to analyze the forms, mechanisms and consequences of the economic and political influence of China and Russia in Latin America and to place them in the context of global rivalry with the “traditional partners” – the USA and the EU and new trends in the international system of international relations.

The object and subject of the study are correctly defined, and the main thesis that the region reproduces its dependence in new structural forms is consistently defended throughout the presentation.

Literature Review

The doctoral candidate demonstrates very good awareness of the researched issues. The literature used is rich, up-to-date and balanced, combining classical theoretical works with contemporary analytical research and official documents. The cited references constitute a comprehensive bibliography on the topic of Latin America in international relations. This comprehensive bibliography can be defined as an independent contribution to the topic.

The doctoral candidate's excellent command of Spanish contributes to the wealth of sources and their active use for carrying out the analysis and for proving the thesis of the dissertation.

3. Evaluation of the dissertation and the obtained scientific and applied research results

The dissertation submitted for review meets the legal requirements - it is evidence that the author has knowledge of the topic of the dissertation, knows the theory and literature in the research area and demonstrates the ability to carry out scientific and applied research. The wide thematic scope of the research places high demands on analytical depth. The doctoral student has successfully coped with these requirements and his dissertation represents a serious and ambitious study aimed at a complex analysis of the role of Latin America in the modern system of international relations.

The dissertation contains clearly expressed results that contribute to a better understanding of the place of Latin America in the conditions of a transforming international order. The doctoral student's aspiration to link the economic, political and geopolitical dimensions of the researched processes makes a positive impression.

The methodology used is adequate and well aligned with the set goals. The formulated tasks have been fulfilled to a significant extent, and the conclusions drawn are logically justified and supported by appropriate empirical material.

The strongest part of the dissertation is the chapter dedicated to the entry of new global actors and the geoeconomic instruments of influence of China and Russia in Latin America. It achieves the best balance between theoretical framework, empirical material and author's own interpretation. In this chapter, the doctoral student makes his own comparisons, formulates clear interpretations, has a substantiated author's position, and uses the theoretical framework substantiated in the first chapter. In fact, this chapter proves the main hypothesis that new external actors lead to the reproduction of dependence. This hypothesis is convincingly proven through the analysis of Chinese investment models and through Russian energy and public diplomacy. I would call this chapter "the backbone of the dissertation".

The analysis of the MERCOSUR and BRICS cases gives empirical density to the dissertation. Through well-chosen case studies, the author manages to illustrate the practical dimensions of the analyzed dependencies and support the main research thesis.

Overall, the dissertation contributes significantly to expanding knowledge about the problems related to Latin America and its place in international relations.

The dissertation demonstrates scientific maturity and the ability to independently study complex international political and economic processes. It successfully combines theoretical approaches and empirical analysis. The doctoral student is excellently oriented in the literature on the topic, works confidently within the established theoretical framework, and demonstrates academic realism in the analyses and conclusions.

The dissertation is written in correct and clear academic language. However, it is possible to further synthesize the presentation without affecting its argumentative value. The terminological apparatus is accurate and consistent. The terms are used correctly, which indicates the good theoretical culture of the doctoral student.

I consider the larger volume of the dissertation work as a result of the desire to comprehensively trace complex historical and structural dependencies, although in some places a greater density of the exposition could be achieved.

4. Evaluation of the scientific and scientific-applied contributions

The contributions indicated by the dissertation are correctly formulated, reflect the real results of the research and can be evaluated positively. They are focused mainly on the analytical understanding of contemporary processes in Latin America and their place in the system of international relations. The dissertation work represents a comprehensive and in-depth study of Latin America in contemporary international relations. The study represents a contribution to the Bulgarian academic literature on international relations with regard to the analysis of Latin America in the context of global transformations.

Among the main scientific and applied scientific contributions, the following should be highlighted: an in-depth analysis of the place of Latin America in the conditions of the modern complex international order, a reasoned proof of the thesis of the reproduction of the region's dependence in a new neocolonial format, an analytical connection of geoeconomic instruments with the geopolitical influence of China and Russia, a critical assessment of the role and limitations of the policies of the United States and the European Union in the region, a reasoned consideration of economic diplomacy and public diplomacy as instruments of political influence, and the formulation of possible scenarios for the future development of relations between Latin America and global players on the world stage.

Among the formulated scientific contributions, the analysis of the entry of new global actors – China and Russia – into Latin America should be highlighted, which builds on existing interpretations and offers an independent author's perspective on the processes of dependence in the modern international system.

In its entirety, the dissertation exceeds the minimum requirements for the educational and scientific degree "doctor" and demonstrates potential for further development in independent scientific publications.

5. Evaluation of the publications on the dissertation topic

The doctoral candidate has indicated in the doctoral abstract four publications that are directly related to the topic of the dissertation.

The article "Development of bilateral relations between Bulgaria and the countries of Latin America - characteristics and paradigms" was published in the journal *International Relations*, issue 2/2025. It examines the dynamics and key aspects of relations between Bulgaria and Latin American countries.

The article “Relations between the United States and Latin American countries in the 20th and early 21st centuries” was published in the journal “Geopolitics”, issue 3/2025 and contains an analysis of American hegemony in the region as well as the contemporary challenges facing Latin America.

The article “The Role of Latin America in the European Energy Diversification – A current analysis” (2025), in the collection Energy and Climate Diplomacy, Foreign Affairs Research Papers #20 of the Diplomatic Institute, emphasizes the growing importance of Latin America as a partner for Europe in ensuring diverse energy supplies and important raw materials in support of the EU’s goals of reduced dependence on Russia.

The fourth publication “Latin America and Bulgaria – Evolution of International Relations” (2008), in the collection “Democracy in the 21st Century: From Slogan to Revolution” published by the NBU, although it is from an older period, is evidence of Yordan Stoichkov’s long-standing interest in the subject of Latin America.

I positively evaluate the publications, which prove not only his aspiration to analyze various aspects of the topic of Latin America, but also fill the gaps on this topic in the Bulgarian academic literature.

6. Evaluation of the doctoral abstract

The doctoral abstract accurately reflects the content of the dissertation and gives an idea of the dissertation work, its goals, objectives and results.

7. Critical remarks, recommendations and questions

Critical remarks may be made to any dissertation. I make the preliminary stipulation that they are well-intentioned and aim to provoke reflection on the issues raised. It is the author's right to accept them or not to agree with them.

In individual parts, the text could be further synthesized, so that the author's interpretations stand out even more clearly in relation to the presented factual material. The theoretical chapter is correct and academically sound, but would benefit from a shorter, more focused version. The historical-contextual part performs an orientation function and creates the necessary framework for the subsequent analysis, and in future developments it could be further synthesized. The conclusion should also be "cleaned" of texts that dilute it - this way

it will be more targeted and the author's conclusions and recommendations will be even more clearly highlighted.

I would also recommend avoiding descriptive phrases, especially about upcoming events, which, due to the nature of the dissertation, have already actually happened – for example, on page 109 there is a sentence “The upcoming EU-CELAC summit, which will be held in November 2025 in Brussels..”

Some of the conclusions could be further tied to the hypotheses formulated at the beginning, in order to make the study even clearer and more logically complete. They are actually confirmed by the analysis (the main hypothesis of reproducing the dependence is convincingly proven), but are not formally marked as “confirmed / partially confirmed / rejected”.

I strongly recommend publishing the study. For this purpose, however, the text can be shortened without losing meaning, it will become stronger and more compact for perception. There are a number of repetitions that the author himself notes with "as it has already been stated", "as it has already been specified", "as it has been stated above", "it has already been emphasized several times", and could very easily be removed in a future publication.

With these notes and recommendations, I would like to support the future scientific research and practical endeavors of the doctoral student.

Questions:

Would the doctoral student change anything in the dissertation after the signing of the EU-MERCOSUR agreement became a fact on January 17, 2026?

Which of the external actors considered will have the most long-term impact on the development of Latin America?

8. Conclusion

Taking into account the scientific contributions, analytical depth and degree of independence, the presented dissertation can be defined as a study of high academic value, fully meeting the criteria for awarding the educational and scientific degree "doctor". The dissertation demonstrates the educational and scientific awareness of the doctoral student in the researched field

Based on the positive assessment, the indicated merits and the specific contributions of the dissertation "Latin America in the System of International Relations" I fully support the

awarding of the educational and scientific degree "doctor" (doctoral degree PhD) to Yordan Rumenov Stoichkov.

23rd January 2026

Sofia

Prof. Ingrid Shikova